

OCZEKIWAĆ (51) *vb impf*

-iw- (47), -yw- (4).

o, e oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf oczekiwać (7). \diamond *praes 1 sg* oczekiwam (4). \diamond *3 sg* oczekiwą (7). \diamond *1 pl* oczekiwamy (4). \diamond *2 pl* oczekiwacie (1). \diamond *3 pl* oczekiwają (4). \diamond *praet 1 sg m* oczekiwałem, -m oczekiwałam (2). \diamond *3 sg m* oczekiwał (4). *f* oczekiwała (1). \diamond *1 pl m pers* oczekiwaliśmy (1). \diamond *3 pl m pers* oczekiwali (2). \diamond *fut 1 sg m* oczekiwać będę (1). \diamond *con 1 pl m pers* bychmy oczekiwali (1). \diamond *2 pl m pers* byście oczekiwali (1). \diamond *impers praet* oczekiwano (1). \diamond *part praes act* oczekiwając (9), oczekując (1); -iwając : -ując *ZapKościer* (1:1).

Sł stp brak, Cn s.v. oczekawam, Linde XVII(XVIII) – XVIIIw.

1. *Spodziewać się kogoś lub czegoś, mieć nadzieję lub obawiać się, że coś nastąpi, liczyć na coś lub liczyć się z czymś; exspectare PolAnt, Calep, Vulg, Cn; praestolari Calep, Cn; opperiri Calep; esse in exspectando a. expectatione, exspectatione teneri, manere, respectare [w tym: kogo, czego (33)] (42) : MurzHist V3; (z) żalonym sercem oczekiwaliśmy fortunnego do nas się nawrocenia WKM Diar 85, 37, 38 [2 r.]; BibRadz Is 60/9; OrzRozm A3v; iey [śmierci] śprawą myślą mamy oczekiwać. KwiatKsiąż M4v; tak iż iuż nic inżzego oczekiwać niemamy/ iedno przyścia Syna Bożego LeovPrzep I4v; CzechRozm 107; SkarJedn 129; SkarŻyw 114; NiemObr 5; ale to grzech wżyŃtkiey Korony PolŃkiey/ wżyŃtkiey RzeczypoŃpolitey/ y zá to oná karánia ma oczekiwać. GórnRozm G3v; Calep 392a, [734]a, 840b; Oto/ oracz oczekiwá drogiego owocu źemie: ćierpliwie czekáiąc áżby otrzymał WujNT Iac 5/7, Tit 2/13, 2.Petr. 3/13, Iudae 21; przed którymeś [Pilatem] śtánął [...] oczekiwáiąc onéy Ńrogiéy kaźni/ kóórąmeś był Ńkazány ná śmierć okrutną krzyżową. SiebRozmysl D2, L2v; o Sámuelowey duŃzy piŃmo świádczy / iż nie zgory [...] wychodziłá. [...] ále z innego pod ziemiá mieyŃcá/ w korym ChryŃtuŃá y iego przyŃźcia oczekiwano SkarKaz 119b.*

oczekiwac od kogo (3); [Rochmida za Jaropelka] w małżeństwo Ńie bráłá/ od ktorego teź dziewoŃŃebow oczekiwáłá. StryjKron 130; od ktorego [Boga] wżytkiego Ńwego błogoŃŃawieńŃtwá oczekiwacie. SkarKaz 549a; VotSzl A2v.

oczekiwac na co (3); nie zdało się nam przystojno samem co imo radę WM tym podawać, [...] nie wysłyszawszy zdania i rady WM, na ktore i teraz w tym artykule oczekiwamy Diar 40, 55; WujNT 2.Petr 3/12.

oczekiwac skąd (2); WujNT 1.Thess 1/10; ná támtę Ńtronę [na wschód] obrácamy KoŃćioły/ y ołtarze/ [...] iákoby Ńtámtąd świáŃtoŃći/ rádoŃći y pomocy oczekiwáiąc. KlonFlis B.

W połączeniu szeregowym (1): tego wżytká Koroná PolŃka od W.M. prágnie/ žáda/ y oczekiwá. VotSzl A2v.

W charakterystycznych połączeniach: błogoŃŃawieńŃstwa oczekiwac, błogoŃŃawionej nadzieje, dziewoŃŃebow, gŃosu, karania, kaźni, mienia, miłosierdzia, nawrocenia [czyjego], nowych niebios, nowej ziemié, owocu ziemié, pociechy, pokoju cielesnego, pomocy, przyścia (Syna Bożego) (3), radoŃći, rady (2), skazania, świátoŃći, zakonu, zaŃŃienia; oczekiwac na przyście dnia; wedle obietnic oczekiwac.

Zwrot: »z žáđą oczekiwac« (1): żeby teź nas od wŃzelákiey nędze vchowác racził/ przez chwálebne przyście Ńwoie/ ktorego wŃzyŃcy wierni zwiéłką žáđą oczekiwáią. LeovPrzep [K]v.

Szereg: »nadziewać się i oczekiwać« (1): Tu ilyfzyfz [...] / tzego fie máią nádziejác / y tzego otzekiwác ci wálzy zaklinátze [tj. księža katoliccy]. *KrowObr* 121v.

Przen (2) : Coć zá przyaciél ku téy nędzy rádži? [tj. aby Jeftes dał córkę na ofiarę] (-) [Jeftes:] Wiára ma pewna tego oczekiwa / Która niéma być ku Pánu fałzywa. *ZawJeft* 27.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *SzarzRyt* B2v cf *W porównaniu*.

W porównaniu (1): wola ma twey woley fługá nie fkwirkliwa / Wždy / by fkromna od pániey pánná oczekiwa Rychło iey rękę podafz *SzarzRyt* B2v.

a. *Przebywać w jakimś miejscu licząc na czyjeś przybycie, być w pogotowiu* [w tym: gdzie (4)] (6) : tamże vltawicznje przededrzwiami oczekiwali / á wychodzace [!] s fenatu okwiecie odprowadzali *KwiatKsięż* D3v; A Pánowie włyfcy Litewfcy [...] do Brześcia fię ziecháli / chcąc tám oczekiwác Kazimirzá Krolewicá Polfkiego. *StryjKron* 592; *ActReg* 121; Lecz lud oczekiwál Zácháriałzá: y dziwowáli fię że ták omiełzkawał w kościele. *WujNT Luc* 1/21.

oczekiwać na kogo, na co (2): *Diar* 19; Tatarowie leżą wpolu nic nieczyniąc IMP Hetman acz niedaleko nich nalud oczekiwa *ActReg* 168.

2. *Zwlekać z działaniem do wystąpienia spodziewanych sprzyjających okoliczności; opperiri Cn* [w tym: czego (5)] (8) : że może KJM Pan nasz za dobrem szafunkiem każde posły wedle potrzeby odprawować i opatrować, nie oczekiwając podatku pospolitego *Diar* 37; vczywy Ian Kurk: oczekuyancz bolący [= *pozywającej*] strony y nyelkwapyal fzyę Kłałzcz pyęnyedzy fza thę wlokyę *ZapKościer* 1584/47v.

oczekiwać z czym (1): Máiąc tedy trochę piém tákowych brátá mego / oczekiwálem z niemi / ázaby fie ich więcey kędy miedzy ludźmi vczonemi náleść mogło. *SzarzRytJSzarz nlb* 2v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z *zapowiednikiem*: tego (1); *azaby* (1), *żeby* (1)] (2): TO witanie [...] dawno by iulfz było w druku ft[a]nęło / tylkom tego oczekywał / żeby fię *quam appostiffime* Mościwey ofobie M.W. mogło offiárowác. *RybWit* [A]v; *SzarzRytJSzarz nlb* 2v.

Fraza: »czasu dalszego nie oczekiwając« (1): ábyś [królu] na dalej nie odkładając [...] niezbożności z państw swych wykorzenił, czasu dalszego na to, nie oczekiwając *Diar* 22.

Zwroty: »oczekiwać pogody [= *sprzyjającej okazji*]« (1): Gdzie [złodziej] czuie co oberwác częfto fię przełufza [= *bywa*]. Oczekiwa pogody / Páńfkiego odelźcia *KlonWor* 36.

praw. »oczekiwać usque ad horas vespervas« (2): Bendącz gotow Vrodzoni p. Iakub Szczawinski [...] fumnę pieniędzy [...] od Sliachatnego Iana Luborzkiego do ktorego od Actora bil na dzien dzifzeifzi pozwan, odebracz oczekiwaiącz przy nineifzim sądzie usque ad horas Vespervas more et confuetudine solita [...] *ZapKościer* 1586/66v, 1586/66.

3. *Być w przyszłości czyimś udziałem, być przeznaczonym dla kogoś* [kogo (6)] (1) : Idź dobrze gdzie cię cnotá twoiá powoływa / Bo tám wielka nagrodá ciebie oczekiwa. *KołakSzczęśl* C4.

Synonimy cf OCZEKAWAĆ.

Formacje współrdzenne cf CZEKAĆ.

Cf **OCZEKIWAJĄCY, OCZEKIWANIE**